Signature and Name of Invigilator

1. (Signature) ____________________________

   (Name) ____________________________

2. (Signature) ____________________________

   (Name) ____________________________

Roll No. | | | | | | | |

(In figures as per admission card)

Roll No.______________________________

(In words)

J 3 4 1 0

Test Booklet No.

Time : **2 $^{1}/_{2}$** hours]

PAPER-III
NEPALI

[Maximum Marks : **200**

Number of Pages in this Booklet : **24**

Number of Questions in this Booklet : **26**

Instructions for the Candidates

1. Write your roll number in the space provided on the top of this page.
2. Answer to short answer/essay type questions are to be given in the space provided below each question or after the questions in the Test Booklet itself.

   No Additional Sheets are to be used.
3. At the commencement of examination, the question booklet will be given to you. In the first 5 minutes, you are requested to open the booklet and compulsorily examine it as below :
   (i) To have access to the Question Booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker-seal and do not accept an open booklet.
   (ii) **Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to pages/questions missing or duplicate or not in serial order or any other discrepancy should be got replaced immediately by a correct booklet from the invigilator within the period of 5 minutes. Afterwards, neither the Question Booklet will be replaced nor any extra time will be given.**
4. Read instructions given inside carefully.
5. One page is attached for Rough Work at the end of the booklet before the Evaluation Sheet.
6. If you write your name or put any mark on any part of the Answer Sheet, except for the space allotted for the relevant entries, which may disclose your identity, you will render yourself liable to disqualification.
7. You have to return the test booklet to the invigilators at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the Examination Hall.
8. **Use only Blue/Black Ball point pen.**
9. **Use of any calculator or log table etc., is prohibited.**

परीक्षार्थियों के लिए निर्देश

1. पहले पृष्ठ के ऊपर नियत स्थान पर अपना रोल नम्बर लिखिए ।
2. लघु प्रश्न तथा निबंध प्रकार के प्रश्नों के उत्तर, प्रत्येक प्रश्न के नीचे या प्रश्नों के बाद में दिये हुए रिक्त स्थान पर ही लिखिये ।

   इसके लिए कोई अतिरिक्त कागज का उपयोग नहीं करना है ।
3. परीक्षा प्रारम्भ होने पर, प्रश्न-पुस्तिका आपको दे दी जायेगी । पहले पाँच मिनट आपको प्रश्न-पुस्तिका खोलने तथा उसकी निम्नलिखित जाँच के लिए दिये जायेंगे जिसकी जाँच आपको अवश्य करनी है :
   (i) प्रश्न-पुस्तिका खोलने के लिए उसके कवर पेज पर लगी कागज की सील को फाड़ लें । खुली हुई या बिना स्टीकर-सील की पुस्तिका स्वीकार न करें ।
   (ii) **कवर पृष्ठ पर छपे निर्देशानुसार प्रश्न-पुस्तिका के पृष्ठ तथा प्रश्नों की संख्या को अच्छी तरह चैक कर लें कि ये पूरे हैं । दोषपूर्ण पुस्तिका जिनमें पृष्ठ/प्रश्न कम हों या दुबारा आ गये हों या सीरियल में न हों अर्थात किसी भी प्रकार की त्रुटिपूर्ण पुस्तिका स्वीकार न करें तथा उसी समय उसे लौटाकर उसके स्थान पर दूसरी सही प्रश्न-पुस्तिका ले लें । इसके लिए आपको पाँच मिनट दिये जायेंगे । उसके बाद न तो आपकी प्रश्न-पुस्तिका वापस ली जायेगी और न ही आपको अतिरिक्त समय दिया जायेगा ।**
4. अन्दर दिये गये निर्देशों को ध्यानपूर्वक पढ़ें ।
5. उत्तर-पुस्तिका के अन्त में कच्चा काम (Rough Work) करने के लिए मूल्यांकन शीट से पहले एक पृष्ठ दिया हुआ है ।
6. यदि आप उत्तर-पुस्तिका पर अपना नाम या ऐसा कोई भी निशान जिससे आपकी पहचान हो सके, किसी भी भाग पर दर्शाते या अंकित करते हैं तो परीक्षा के लिये अयोग्य घोषित कर दिये जायेंगे ।
7. आपको परीक्षा समाप्त होने पर उत्तर-पुस्तिका निरीक्षक महोदय को लौटाना आवश्यक है और इसे परीक्षा समाप्ति के बाद अपने साथ परीक्षा भवन से बाहर न लेकर जायें ।
8. **केवल नीले/काले बाल प्वाईंट पैन का ही इस्तेमाल करें ।**
9. **किसी भी प्रकार का संगणक (कैलकुलेटर) या लाग टेबल आदि का प्रयोग वर्जित है ।**

NEPALI
नेपाली

Paper–III
प्रश्नपत्र–III

Note : This paper is of **two hundred (200)** marks containing **four (4)** sections. Candidates are required to attempt the questions contained in these sections according to the detailed instructions given therein.

द्रष्टव्य : यो प्रश्नपत्र **दुईसय (200)** अङ्कको हो र यसमा **चार (4)** खण्ड छन् । परीक्षार्थीहरूले दिइएको विस्तृत निर्देश बमोजिम यसमा भएका प्रश्नहरूको उत्तर लेख्नुपर्नेछ ।

SECTION – I

खण्ड – I

Note : This section consists of **two (2)** essay type questions of **twenty (20)** marks each, to be answered in about **five hundred (500)** words each.

(2 × 20 = 40 marks)

नोट : यस खण्डमा **बीस-बीस (20-20)** अङ्कका **दुईवटा (2)** निबन्धात्मक प्रश्न छन् । प्रत्येकको उत्तर लगभग **पाँचसय (500)** शब्दमा अपेक्षित छ । **(2 × 20 = 40 अङ्क)**

1. नेपाली भाषाको मानस्तरीकरण र आधुनिकीकरण ।

2. साहित्यमा सहअस्तित्वको भाव ।

SECTION – II

खण्ड – II

Note : This section contains **three (3)** questions from each of the electives / specializations. The candidate has to choose only one elective / specialization and answer all the three questions from it. Each question carries **fifteen (15)** marks and is to be answered in about **three hundred (300)** words. **(3 × 15 = 45 marks)**

नोट : यस खण्डमा प्रत्येक ऐच्छिक एकाइमा **तीन-तीन (3-3)** वटा प्रश्न छन् । परीक्षार्थीले केवल एउटा ऐच्छिक एकाइ छानेर त्यसैबाट तीनवटा प्रश्नको उत्तर लेख्नुपर्नेछ । प्रत्येक प्रश्न पन्ध्र (15) अङ्कको छ र त्यसको उत्तर लगभग **तीनसय (300)** शब्दमा अपेक्षित छ । **(3 × 15 = 45 अङ्क)**

निर्विकल्प (ऐच्छिक) – I

3. अभिलेखकालीन नेपाली भाषाको स्वरूपगत विशेषता चिनाउनुहोस् ।
4. खस जाति र खस भाषाको अवधारणा प्रमाणित गर्ने तथ्य र तर्कहरू पेश गर्नुहोस् ।
5. नेपाली भाषाको विकासमा भारतीय उपमहाद्वीपका भाषाहरूको के-कस्तो प्रभाव परेको छ ? सोदाहरण विवेचना गर्नुहोस् ।

निर्विकल्प (ऐच्छिक) – II

3. साहित्येतिहास लेखनका सैद्धान्तिक आधारहरू कलापेक्षी छन् कि विज्ञानापेक्षी छन् ? तर्कसम्मत उत्तर लेख्नुहोस् ।
4. साहित्यमा प्रचलित वाद र साहित्यिक आन्दोलन निरपेक्ष साहित्यको इतिहास लेखन सम्भव छ ? विवेचनात्मक उत्तर लेख्नुहोस् ।
5. इतिहास-दर्शनको स्वरूप स्पष्ट पारी साहित्येतिहास लेखनमा त्यसको प्रयोग कतिसम्म वाञ्छनीय छ भन्ने ठान्नुहुन्छ ? तर्कसम्मत उत्तर लेख्नुहोस् ।

निर्विकल्प (ऐच्छिक) – III

3. अलङ्कार प्रयोगका दृष्टिले ‘‘ऋतुविचार’’ - को सौन्दर्यपक्षको सोदाहरण विवेचना गर्नुहोस् ।
4. रस, गुण र रीतिको समयोजनका दृष्टिले ‘‘प्रमिथस’’ महाकाव्य कतिसम्म खरो उत्रन सक्छ ? पारख गर्नुहोस् ।
5. भारतीय नेपाली महाकाव्यको परम्परामा ‘‘आमा’’ महाकाव्यको स्थान निर्द्धारण गर्नुहोस् ।

निर्विकल्प (ऐच्छिक) – IV

3. ‘गद्याख्यानमा आधुनिकताको अवधारणा सशक्तरूपमा प्रयुक्त छ’ – समीक्षा गर्नुहोस् ।
4. विश्वेश्वरप्रसाद कोइरालाका आख्यानात्मक गद्यकृतिहरूको समाजशास्त्रीय विवेचना गर्नुहोस् ।
5. लीलबहादुर क्षत्रीको ‘‘ब्रह्मपुत्रको छेउछाउ’’ – मा पाइने आञ्चलिकताको आयाम र साम्प्रदायिक सम्प्रीतिको व्यायाम कतिसम्म सन्तुलित छ ? चर्चा गर्नुहोस् ।

SECTION – III

खण्ड – III

Note : This section contains **nine (9)** questions of **ten (10)** marks, each to be answered in about **fifty (50)** words. **(9 × 10 = 90 marks)**

नोट : यस खण्डमा **दस-दस (10-10)** अङ्कका **नौवटा (9)** प्रश्न छन् । प्रत्येक प्रश्नको उत्तर लगभग **पचास (50)** शब्दमा अपेक्षित छ । **(9 × 10 = 90 अङ्क)**

6. निकटघटक विश्लेषण भनेको के हो र यसका सीमा के-के हुन् ?

7. आधुनिक भाषाविज्ञानमा सस्युरेली अवधारणाका मूलभूत पक्षहरू के-के हुन् ?

8. सर्वनामीकरण भन्नाले के बुझिन्छ ?

9. 'भौगोलिक भाषिका' र 'सामाजिक भाषिका' माझ के अन्तर छ ?

10. प्राग् सम्प्रदायका मूलभूत मान्यताहरू के-के हुन् ?

11. इलियटका दृष्टिमा 'वैयक्तिक प्रतिभा' भनेको के हो ?

12. लीलालेखनको सैद्धान्तिक स्वरूप र दार्शनिक आधार के-के हुन् ?

13. इलियटको 'समन्वित संवेदना' र आई.ए. रिचर्ड्सको 'चाक्षुस संवेदना' एकै हुन् ? कसरी ?

14. औपनिवेशिक साहित्य लेखनका मूलभूत विशेषताहरू के हुन् ? यस किसिमको साहित्य सार्वभौम हुनसक्छ ?

SECTION – IV

खण्ड – IV

Note : This section contains **five (5)** questions of **five (5)** marks each based on the following passage. Each question should be answered in about **thirty (30)** words.

(5 × 5 = 25 marks)

नोट : यस खण्डमा निम्नलिखित अनुच्छेदमा आधारित **पाँच (5)** वटा प्रश्न छन् । प्रत्येक प्रश्नको उत्तर लगभग **तीस (30)** शब्दमा अपेक्षित छ । प्रत्येक प्रश्न **पाँच (5)** अङ्कको हो । **(5 × 5 = 25 अङ्क)**

प्रचलित एउटा धार्मिक सम्प्रदायको अध्यात्म रामायणलाई आधार बनाई भानुभक्तले आफ्नो रामायणलाई कुनै धर्म-सम्प्रदायकै सीमाभित्रको धर्म पुस्तक मात्र बनाएका छैनन् । भानुभक्तको रामायण ग्रीकहरूको "इलियड" र "ओडेस्सी" झैँ नेपालीहरूको जातीय महाकाव्य भएको छ । जनभाषासँगको आत्मीयता मात्र यसको एउटे कारण होइन । हामीले मानिलिएका मानवीय मूल्य र आदर्श भएका चरित्रहरूले पनि रामायणको आख्यान लोकप्रिय भएको हो । भानुभक्तले मान्छेको मर्मलाई आदिकालदेखि छुँदै आएको कथालाई सरस शैलीमा, नेपाली भाषा र तुक्कामा दिए । तर यसको अर्थ रामायण नै नेपाली भाषाको प्रसारको प्रमुख कारण होइन, न ता कवि नेपाली भाषाका जन्मदाता हुन् । नेपाली भाषाको इतिहास अरू भारोपेली भाषाको झैँ पुरानो छ । परस्पर मिल्ने, झण्डै एकै प्रकारका बोलीहरूको समूहमा कुनै एउटा बोली विशिष्ट राजनैतिक, सामाजिक र अन्यकारणले साहित्यिक सृजनशीलताको माध्यम बन्छ । चौसरले साहित्य रच्न उपयोग गरेको बोलीको प्रसार भएन, तर भानुभक्तले प्रयोग गरेको बोली नै धेरै कारणले गर्दा युगको परिवेशमा सम्पृक्त हुन सक्यो । धेरै कारणहरूले त्यो फैलियो । सामान्य मानव जीवनमा भाषा प्रयोगका विभिन्न स्तर हुन्छन् – यो भाषा-शास्त्रले बुझेको साधारण ज्ञान हो । इतिहासको एउटा साधारण यथार्थ हो । बोलचालको भाषा र साहित्यिक भाषामा एउटा अन्तर छ । साहित्य रच्ने भाषाको रूपले केही समयको अनवरत व्यवहारमा आफ्ना सम्भावनाहरू हराउँछ । त्यो भाषाको रूप जड़ बन्छ, तर दैनन्दिन बोलचालको भाषा जीवित उपयोगले विकसित हुँदै नै जाच्छ । साहित्यिक भाषा मूलत: बोलचालकै भाषा हो जसले विभिन्न स्रष्टाको रचना-प्रक्रियाद्वारा आफ्नो स्वरूप परिवर्तन गर्छ । कविको अनुभवको अद्वितीयताले अर्थ-क्षमतामा नयाँ आयाम उब्जाउँछ । प्रत्येक युगको काव्य-बोधलाई बुझ्न कविको भाषा प्रयोग महत्वपूर्ण कसी हो ।

15. भानुभक्तको रामायणलाई नेपालीहरूको "जातीय महाकाव्य" किन भनिन्छ ?

16. 'इलियड' र 'ओडेस्सी'- का रचयिता को हुन् र ती कुन भाषामा रचिएका छन् ?

17. अन्य भारोपेली भाषा झैँ नेपाली भाषाको इतिहास कति पुरानो छ ?

18. भानुभक्तले साहित्य रचनाका निम्ति प्रयोग गरेको भाषा फैलिनुका मूल कारण के-के हुन् ?

19. बोलचालको भाषा र साहित्यिक भाषाका बीचमा मूल अन्तर के-के छन् ?

FOR OFFICE USE ONLY	
Marks Obtained	
Question Number	Marks Obtained
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	
11	
12	
13	
14	
15	
16	
17	
18	
19	
20	
21	
22	
23	
24	
25	
26	

Total Marks Obtained (in words) ....

(in figures) ....

Signature & Name of the Coordinator ....

(Evaluation) Date ....